

ΣΤΡΑΤΙΩΤΙΚΑ ΤΕΧΝΑΣΜΑΤΑ

Τα **στρατιωτικά τεχνάσματα** αναφέρονται στην **στρατιωτική επιστήμη** και είναι οι μέθοδοι παραπλάνησης που χρησιμοποιούνται κατά την διάρκεια των στρατιωτικών επιχειρήσεων, με στόχο να προκαλέσουν **την ομίχλη του πολέμου** μέσω **ψυχολογικών επιχειρήσεων, πολέμου πληροφοριών**, οπτικής εξαπάτησης ή άλλων μεθόδων.

Η εξαπάτηση συνδέεται επίσης στενά με την **ασφάλεια των επιχειρήσεων (OPSEC)**, καθώς η OPSEC προσπαθεί να αποκρύψει από τον αντίπαλο **κρίσιμες πληροφορίες**.

Η εξαπάτηση στον πόλεμο χρονολογείται από την πρώιμη ιστορία. **Η Τέχνη του Πολέμου**, μία αρχαία κινεζική στρατιωτική πραγματεία, τονίζει τη σημασία της εξαπάτησης ως τρόπου για τις μικρότερες δυνάμεις να νικήσουν μεγαλύτερους αντιπάλους.

ΤΥΠΟΙ

Η εξαπάτηση μπορεί να επιτευχθεί είτε αυξάνοντας είτε μειώνοντας την κατανόηση του λειτουργικού περιβάλλοντος από τον αντίπαλο.

Η εξαπάτηση της **Επιχείρησης Bodyguard** στον **Β' Παγκόσμιο Πόλεμο** μπορεί να θεωρηθεί ως μια εξαπάτηση που αύξησε την ασάφεια που με την πάροδο του χρόνου έγινε μειωμένη ασάφεια.

ΤΑΚΤΙΚΗ

Οι πέντε βασικές τακτικές περιλαμβάνουν:

- **Εκτροπή**

Χρήση προσποίσεων, επιδείξεων, παρουσιάσεων ή τεχνασμάτων για να τραβήξουν την προσοχή του εχθρού μακριά από μια φίλια κύρια προσπάθεια και να παρακινήσουν τον εχθρό να συγκεντρώσει πόρους σε χρόνο και τόπο που είναι σε μειονεκτική θέση για τον εχθρό.

- **Προσποίηση**

Μία επιθετική ενέργεια που περιλαμβάνει μαχητική επαφή με τον αντίπαλο που εξαπατά τον αντίπαλο ως προς την τοποθεσία ή τον χρόνο της κύριας προσπάθειας της φίλιας πλευράς.

- **Επίδειξη**

Μια επίδειξη παρουσιάζει μια επίδειξη δύναμης παρόμοια με μια προσποίηση, αλλά αποφεύγει την πραγματική μαχητική επαφή με τον αντίπαλο. Η πρόθεση μιας

επίδειξης είναι ο αντίπαλος να προσδιορίσει εσφαλμένα την ώρα και την τοποθεσία της φίλιας κύριας προσπάθειας, γεγονός που δίνει στη φίλια πλευρά ένα πλεονέκτημα αναγκάζοντας τον αντίπαλο να καταναίμει εσφαλμένα πόρους, να μετακινηθεί σε λάθος τοποθεσία ή να αποτύχει να κινηθεί.

- **Τέχνασμα**

Η σκόπιμη έκθεση στον εχθρό ψευδών πληροφοριών που κάνει τον εχθρό να καταλήξει σε εσφαλμένο συμπέρασμα για τις φίλιες προθέσεις και δυνατότητες. Ένα τέχνασμα είναι ένα κόλπο πολέμου που βασίζεται στο δόλο για να συμβάλει σε ένα μεγαλύτερο σχέδιο εξαπάτησης.

- **Απεικόνιση**

Η στατική απεικόνιση δραστηριότητας, στρατευμάτων ή εξοπλισμού. Μια απεικόνιση προορίζεται να εξαπατήσει την ικανότητα οπτικής παρατήρησης του αντιπάλου, κάνοντάς τον να πιστέψει ότι η φίλια δύναμη βρίσκεται σε τοποθεσία διαφορετική από εκεί που βρίσκεται, ότι έχει ικανότητα ή δυνατότητα που δεν διαθέτει ή ότι δεν έχει ικανότητα ή ικανότητα που διαθέτει.

NOMIMOTHTA

Οι υποστηρικτές του Πρωτοκόλλου I (1977) των **Συμβάσεων της Γενεύης** συμφωνούν να μην εμπλέκονται σε πράξεις **δολιότητας** κατά τη διεξαγωγή του πολέμου. Η δόλια συμπεριφορά είναι μια δόλια ενέργεια κατά την οποία η μία πλευρά υπόσχεται να ενεργήσει καλή τη πίστη με την πρόθεση να αθετήσει αυτήν την υπόσχεση για να κερδίσει πλεονέκτημα.

ΑΞΙΩΜΑΤΑ, ΓΝΩΜΙΚΑ ΚΑΙ ΑΡΧΕΣ

Η ανάπτυξη του σύγχρονου δόγματος στρατιωτικής εξαπάτησης οδήγησε στην κωδικοποίηση αρκετών κανόνων και αρχών. Στο **δόγμα των ΗΠΑ**, τρία από τα πιο σημαντικά εκφράζονται ως η **Αρχή του Μαγκρούντερ**, το **Δίλημμα του Τζούνς** και η **Φροντίδα στην τοποθέτηση του Παραπλανητικού Υλικού (Αποφυγή Απροσδόκητων)**.

ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΥ

Το δόγμα για τον σχεδιασμό της εξαπάτησης έχει κωδικοποιηθεί με την πάροδο του χρόνου. Στον στρατό των **ΗΠΑ**, αυτό το δόγμα ξεκινά με την κατανόηση της γνωστικής διαδικασίας του στόχου εξαπάτησης. Εκφρασμένη ως **«See-Think-Do» (Δες-Σκέψου-Κάνε)**, αυτή η κατανόηση του αντιπάλου εξετάζει ποιες πληροφορίες πρέπει να μεταφερθούν στον στόχο μέσω ποιου μέσου προκειμένου ο στόχος να αναπτύξει την αντίληψη της κατάστασης που θα αναγκάσει τον εχθρό να λάβει μια ενέργεια ευεργετική για τη φίλια πλευρά. Στη διαδικασία σχεδιασμού, το «Δες-

Σκέψου-Κάνε» εξετάζεται με αντίστροφη σειρά - τι θέλει η φίλια πλευρά να κάνει ο εχθρός ως αποτέλεσμα της εξαπάτησης, ποιες αντιλήψεις θα πρέπει να σχηματίσει ο στόχος για να λάβει τη δράση και ποιες πληροφορίες πρέπει να μεταδοθούν στον στόχο μέσω ποιου μέσου, ώστε ο στόχος να αναπτύξει την επιθυμητή αντίληψη.

ΑΠΟΨΕΙΣ

Οι απόψεις ποικίλλουν μεταξύ των σχεδιαστών και συγγραφέων στρατηγικής ως προς την αξία της στρατιωτικής εξαπάτησης. Για παράδειγμα, τα δύο βιβλία για τον πόλεμο που συνήθως θεωρούνται τα πιο διάσημα κλασικά, το **Η Τέχνη του Πολέμου** του **Σουν Τσου** και το **Περί Πολέμου** του **Κλάουζεβιτς** έχουν εκ διαμέτρου αντίθετες απόψεις. Ο Σουν Τσου δίνει έμφαση στη στρατιωτική εξαπάτηση και τη θεωρεί το κλειδί της νίκης. Ο Κλάουζεβιτς υποστηρίζει ότι η ομίχλη του πολέμου εμποδίζει έναν διοικητή να έχει σαφή κατανόηση του λειτουργικού περιβάλλοντος, επομένως η δημιουργία κάποιου είδους ψευδούς εμφάνισης, ιδιαίτερα σε μεγάλη κλίμακα, είναι απίθανο να έχει νόημα. Λόγω του κόστους και της προσπάθειας, ο Κλάουζεβιτς υποστηρίζει ότι από μια **ανάλυση κόστους-οφέλους**, μια μεγάλη εξαπάτηση είναι αποδεκτό μέρος μιας πορείας δράσης μόνο υπό ειδικές συνθήκες.

ΠΗΓΗ – ΟΙ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ ΑΝΑΚΤΗΘΗΚΑΝ ΑΠΟ:

https://el.wikipedia.org/wiki/%CE%A3%CF%84%CF%81%CE%B1%CF%84%CE%B9%CF%89%CF%84%CE%B9%CE%BA%CE%AC_%CF%84%CE%B5%CF%87%CE%BD%CE%AC%CF%83%CE%BC%CE%B1%CF%84%CE%B1

ΤΜΗΜΑ Β' 1: ΚΑΙΑΦΑ ΣΩΤΗΡΙΑ – ΚΟΣΜΟΠΟΥΛΟΥ ΒΑΣΙΛΙΚΗ

ΣΤΡΑΤΙΩΤΙΚΑ ΤΕΧΝΑΣΜΑΤΑ

Ως **στρατιωτικά τεχνάσματα** αναφέρονται οι μέθοδοι εξαπάτησης ή παραπλάνησης που χρησιμοποιούνται κατά την διάρκεια των στρατιωτικών επιχειρήσεων, με στόχο να προκαλέσουν στον αντίπαλο την επονομαζόμενη ομίχλη του πολέμου μέσω ψυχολογικών επιχειρήσεων, πολέμου πληροφοριών, οπτικής εξαπάτησης ή άλλων μεθόδων. Ως μορφή παραπληροφόρησης, επικαλύπτεται με τον ψυχολογικό πόλεμο .

Η εξαπάτηση συνδέεται επίσης στενά με την ασφάλεια των επιχειρήσεων (OPSEC), καθώς η OPSEC προσπαθεί να αποκρύψει από τον αντίπαλο κρίσιμες πληροφορίες σχετικά με τις δυνατότητες, τις δραστηριότητες, τους περιορισμούς, και τις προθέσεις ενός οργανισμού ή να παρέχει μια εύλογη εναλλακτική εξήγηση για τις λεπτομέρειες που μπορεί ο αντίπαλος να παρατηρεί, ενώ η εξαπάτηση αποκαλύπτει ψευδείς πληροφορίες σε μια προσπάθεια παραπλάνησης του αντιπάλου.

ΤΥΠΟΙ

Η εξαπάτηση μπορεί να επιτευχθεί είτε αυξάνοντας είτε μειώνοντας την κατανόηση του λειτουργικού περιβάλλοντος από τον αντίπαλο. Η εξαπάτηση που αυξάνει την ασάφεια έχει σκοπό να σπείρει σύγχυση στο μυαλό του εχθρού που λαμβάνει αποφάσεις παρουσιάζοντας πολλαπλές πιθανές φιλικές πορείες δράσης. Επειδή ο αντίπαλος δεν ξέρει τι ισχύει, οι αντιδράσεις του καθυστερούν ή παραλύουν, γεγονός που δίνει πλεονέκτημα στη φίλια πλευρά. Με εξαπάτηση που μειώνει την ασάφεια, η φιλική πλευρά σκοπεύει να κάνει τον αντίπαλο βέβαιο για τη φιλική πορεία δράσης — βέβαιη, αλλά λανθασμένη. Ως αποτέλεσμα, ο αντίπαλος θα καταναίμει λάθος χρόνο, προσωπικό, ή πόρους, γεγονός που επιτρέπει στη φίλια πλευρά να αποκτήσει πλεονέκτημα.

ΤΑΚΤΙΚΗ

Η στρατιωτική εξαπάτηση μπορεί να λάβει χώρα σε τακτικό, επιχειρησιακό και στρατηγικό επίπεδο του πολέμου. Οι πέντε βασικές τακτικές περιλαμβάνουν:

Εκτροπή

Χρήση προσποιήσεων, επιδείξεων, παρουσιάσεων ή τεχνασμάτων για να τραβήξουν την προσοχή του εχθρού μακριά από μια φίλια κύρια προσπάθεια και να παρακινήσουν τον εχθρό να συγκεντρώσει πόρους σε χρόνο και τόπο που είναι σε μειονεκτική θέση για τον εχθρό.

Παράδειγμα: Τη νύχτα της 17ης–18ης Αυγούστου 1943, η Βασιλική Αεροπορία πραγματοποίησε την Επιχείρηση Ύδρα, τον βομβαρδισμό ενός ερευνητικού κέντρου πυραύλων του Β' Παγκοσμίου Πολέμου στο Πενεμόντε, μια γερμανική πόλη στη Βαλτική Θάλασσα. Για

κάποιο χρονικό διάστημα, οι Βρετανοί είχαν φέρει τους Γερμανούς σε θέση να περιμένουν και να αντιμετωπίσουν επιθέσεις στο Βερολίνο στέλνοντας βομβαρδιστικά de Havilland Mosquito στην ίδια διαδρομή προς την πόλη. Όταν οι Βρετανοί εκτέλεσαν την Επιχείρηση Ύδρα, οι Γερμανοί πίστεψαν ότι οκτώ Mosquito που πετούσαν προς το Βερολίνο ήταν η εμπροσθοφυλακή μιας ακόμη επίθεσης στον ίδιο στόχο. Ως αποτέλεσμα αυτής της εκτροπής, οι Γερμανοί ανέπτυξαν το μεγαλύτερο μέρος των μαχητικών αεροσκαφών τους πάνω από το Βερολίνο, γεγονός που έδωσε στους Βρετανούς ένα πλεονέκτημα έναντι του Πενεμούντε.

Προσποίηση

Μια επιθετική ενέργεια που περιλαμβάνει μαχητική επαφή με τον αντίπαλο που εξαπατά τον αντίπαλο ως προς την τοποθεσία και/ή τον χρόνο της κύριας προσπάθειας της φίλιας πλευράς. Μια προσποίηση θα προκαλέσει τον εχθρό να συγκεντρώσει πόρους σε λάθος χρόνο και τοποθεσία. Μια σειρά από προσποιήσεις θα εξαρτήσουν τον εχθρό σε φιλικές δραστηριότητες στην ίδια τοποθεσία, αναγκάζοντας τον εχθρό να χαμηλώσει τη φρουρά του ή να ανταποκριθεί αναποτελεσματικά στη φίλια κύρια προσπάθεια.

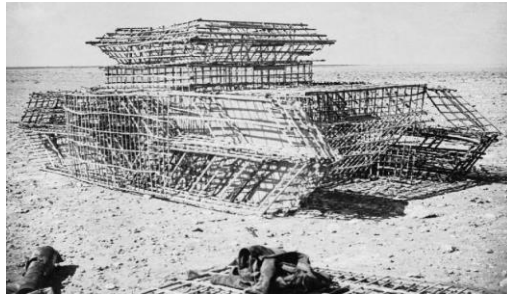
Παράδειγμα: Τον Μάιο του 1940, η Ομάδα Στρατού Β της Ναζιστικής Γερμανίας επιτέθηκε στην Ολλανδία και το Βέλγιο. Την ίδια στιγμή, η Ομάδα Στρατιών Α εισέβαλε στη Γαλλία επιτιθέμενη μέσω των Αρδεννών προς την πόλη Σεντάν. Η επίθεση της Ομάδας Στρατού Β ήταν μια προσποίηση που είχε σκοπό να συγκαλύψει την κύρια προσπάθεια της Γερμανίας από τους Βρετανούς και Γάλλους στρατιωτικούς ηγέτες.

Τέχνασμα

Η σκόπιμη έκθεση στον εχθρό ψευδών πληροφοριών που κάνει τον εχθρό να καταλήξει σε εσφαλμένο συμπέρασμα για τις φίλιες προθέσεις και δυνατότητες. Ένα τέχνασμα είναι ένα κόλπο πολέμου που βασίζεται στην δόλο για να συμβάλει σε ένα μεγαλύτερο σχέδιο εξαπάτησης.

Παράδειγμα: Η δημιουργία του φανταστικού ταγματάρχη William Martin ("The Man Who Never Was") ως Βρετανού αξιωματικού που κουβαλούσε σημαντικά σχέδια μάχης του Β' Παγκοσμίου Πολέμου. Ως μέρος της εξαπάτησης της Επιχείρησης Κιμάς που απέκρυψε την τοποθεσία της σχεδιαζόμενης εισβολής των Συμμάχων στη Σικελία, οι Σύμμαχοι σκόπευαν οι Ναζί να αποκτήσουν τα πλαστά έγγραφα, τα οποία έδειχναν μια προγραμματισμένη εισβολή των Συμμάχων στην Ελλάδα και τα Βαλκάνια, ώστε στη συνέχεια να κατανείμουν εσφαλμένα στρατεύματα και υλικό.

ΠΗΓΕΣ – ΟΙ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ ΑΝΑΚΤΗΘΗΚΑΝ ΑΠΟ:

<https://el.wikipedia.org/wiki/%CE%A3%CF%84%CF%81%CE%B1%CF%84%CE%B9%CF%89%CF%84%CE%B9%CE%BA%CE%AC%CF%84%CE%B5%CF%87%CE%BD%CE%AC%CF%83%CE%BC%CE%B1%CF%84%CE%B1>

<https://www.google.com/url?sa=i&url=https%3A%2F%2Fesquire.com.gr%2Flifestyle%2F6815%2F5-kolpa-apo-ton-strato-pou-tha-kanoun-ti-zoi-sou-eukoloteri&psig=AOvVaw089Z-HOGz2igY5r6g48B97&ust=1673446511252000&source=images&cd=vfe&ved=0CA0QjRxaFwoTCIjHrZ-YvfwCFQAAAAAdAAAAABA>

<https://www.google.com/url?sa=i&url=https%3A%2F%2Fwww.defence-point.gr%2Fnews%2Ftechnasmata-propagandas-ke-epikinonias-gia-ti-rosiki-zapad-2017&psig=AOvVaw089Z-HOGz2igY5r6g48B97&ust=1673446511252000&source=images&cd=vfe&ved=0CA0QjRxaFwoTCIjHrZ-YvfwCFQAAAAAdAAAAABA8>

ΤΜΗΜΑ Β' 1: ΜΠΑΤΣΙ ΑΝΤΡΕΑΣ – ΝΙΚΟΛΑΚΟΠΟΥΛΟΣ ΑΓΓΕΛΟΣ

ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ ΚΑΙ ΣΤΡΑΤΙΩΤΙΚΑ ΤΕΧΝΑΣΜΑΤΑ ΣΤΟΝ ΑΡΧΑΙΟ ΚΟΣΜΟ

Η στρατηγική παίζει καθοριστικό ρόλο στην πολιτική και ειδικά κατά τη διάρκεια ενός πολέμου. Αυτό επιβεβαιώνεται από διάφορα ιστορικά παραδείγματα, όπως η περίπτωση του σχεδίου του Λύσανδρου ή του τεχνάσματος του Θεμιστοκλή.

Αρχικά, η μάχη στους Αιγός ποταμούς μεταξύ Αθηναίων και Σπαρτιατών το Σεπτέμβριο του 405 π.Χ. στον Ελλήσποντο ήταν εκείνη που με την συντριπτική ήττα των πρώτων σήμανε το τέλος του Πελοποννησιακού πολέμου. Η στρατηγική που χρησιμοποίησε ο Λύσανδρος, ο αρχηγός των Σπαρτιατών, ήταν να μην ενδώσει στις προκλήσεις των Αθηναίων.. Έτσι, οι Αθηναίοι αποβιβάστηκαν στα Δαρδανέλλια, ώστε να προμηθευτούν τα απαραίτητα τρόφιμα. Τότε, ο Λύσανδρος βρήκε ευκαιρία και επιτέθηκε αιφνίδια συλλαμβάνοντας όλα τα αφύλακτα πλοία στην ξηρά, χωρίς να δώσει καν ναυμαχία. Ο Λύσανδρος μετά εκτέλεσε επιτόπου 3000 Αθηναίους αιχμάλωτους.

Ένα άλλο παράδειγμα στρατηγικής με νικηφόρο αποτέλεσμα ήταν κι αυτό του Θεμιστοκλή, όπως αναφέρθηκε και στην αρχή. Ειδικότερα, πριν από την ναυμαχία στην Σαλαμίνα, οι Πελοποννήσιοι ήθελα να σταματήσουν τον περσικό στόλο στον Ισθμό της Κορίνθου. Παρόλα αυτά, ο Αθηναίος στρατηγός και πολιτικός Θεμιστοκλής «ανάγκασε» τους Έλληνες να αντιμετωπίσουν τους Πέρσες στη Σαλαμίνα με το εξής τέχνασμα: Έστειλε τον Σίκιννο, που ήταν Πέρσης στην καταγωγή και παιδαγωγός των παιδιών του, να πληροφορήσει τον Ξέρξη ότι οι Έλληνες βρίσκονται σε αναταραχή και συνεπώς είναι η κατάλληλη στιγμή να τους επιτεθεί. Ο Ξέρξης πείστηκε από τα λεγόμενα του Σικίννου, επιτέθηκε και έχασε. Έτσι, ο Θεμιστοκλής νίκησε σε αυτή την ναυμαχία χωρίς ουσιαστικά την θέληση – συγκατάθεση των Ελλήνων.

Οι παραπάνω περιπτώσεις συμπερασματικά φανερώνουν ότι η στρατηγική χρειάζεται εξυπνάδα, πειθαρχία και θάρρος.

ΠΗΓΕΣ – ΟΙ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ ΑΝΑΚΤΗΘΗΚΑΝ ΑΠΟ:

<https://el.m.wikipedia.org/wiki/%CE%A3%CF%84%CF%81%CE%B1%CF%84%CE%B7%CE%B3%CE%B9%CE%BA%CE%AE>

<https://www.mixanitouxronou.gr/i-machi-pou-i-spartiates-nikisan-tous-athineous-dichos-na-chasoun-kanena-stratioti-tous-katelavan-ola-ta-plia-sti-steria-ke-tous-nikisan-choris-navmachia-o-lisandros-ektelese-olous-tous-echmalotous/>

<https://www.in.gr/2022/09/29/plus/istoriko-arxeio/naymaxia-tis-salaminas-pos-o-themistoklis-odigise-tous-perses-stin-katastrofi/>

ΤΜΗΜΑ Β΄1: ΜΟΙΡΑΛΗΣ ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΟΣ

